

การศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการใช้หนังสือประกอบการจัดประสบการณ์  
สำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร



นางสาวกัลยา จันทร์ประกาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา ประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ. ศ. 2539

ISBN 974-633-635-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF TEACHERS IN USING BOOKS  
FOR ORGANIZING PRESCHOOL CHILDREN EXPERIENCES IN SCHOOLS,  
BANGKOK METROPOLIS

Miss Kullaya Chanprapap

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-635-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการใช้หนังสือประกอบการจัด  
ประสบการณ์ สำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาว กัลยา จันทร์ประภาพร

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญสวัสดิ์



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

*สันติ ฤกษ์สุวรรณ*

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

*บุษบง ดันติวงศ์*

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ดันติวงศ์)

*พูนสุข บุญสวัสดิ์*

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญสวัสดิ์)

*โสภภาพรณ ชยสมบัติ*

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภภาพรณ ชยสมบัติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว



กัลยา จันทร์ประภาพร : การศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการใช้หนังสือประกอบการจัด  
ประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF STATE  
AND PROBLEMS OF TEACHERS IN USING BOOKS FOR ORGANIZING PRESCHOOL  
CHILDREN EXPERIENCES IN SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา :  
ผศ. พูนลู่อุช บุณย์สวัสดิ์, ; 201 หน้า. ISBN 974-633-635-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูที่สอนชั้นอนุบาลในการใช้หนังสือ  
ประกอบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการใช้หนังสือ  
ประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวันด้านการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อกระตุ้นความสนใจในการใช้หนังสือ  
และด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้หนังสือประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน พบว่า ครูอนุบาลมีจุดมุ่งหมาย  
ในการใช้หนังสือ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา  
หนังสือที่ใช้ส่วนมากเป็นหนังสือภาพ กิจกรรมที่นำหนังสือมาใช้เป็นกิจกรรมวงกลม ลักษณะการใช้ส่วนมาก  
ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง หลังจากใช้หนังสือเสร็จแล้วเปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถามปัญหาและถามปัญหาให้  
เด็กตอบ ปัญหาในการใช้หนังสือที่พบคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ
2. สภาพการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อกระตุ้นความสนใจในการใช้หนังสือ พบว่า ครูอนุบาลมี  
จุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมที่จัด คือ กิจกรรมการเล่านิทาน หลังจากจัด  
กิจกรรมครูได้สนทนากับเด็กถึงประโยชน์ของกิจกรรม ปัญหาในการจัดกิจกรรมที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาใน  
การเตรียมการจัดกิจกรรม เนื่องจากมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก
3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่วนมากจัดในห้องเรียนที่มีแสงสว่าง  
และอากาศถ่ายเทได้ดี

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา  
สาขาวิชา ..... การศึกษาปฐมวัย  
ปีการศึกษา ..... 2538

ลายมือชื่อนิติบัตร .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....



## C540673 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION  
KEY WORD: USE OF BOOKS / PRESCHOOL CHILDREN / BANGKOK METROPOLIS

KULLAYA CHANPRAPAP : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF TEACHERS IN  
USING BOOKS FOR ORGANIZING PRESCHOOL CHILDREN EXPERIENCES IN  
SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSI. PROF.  
POONSOOK PUNYASVASTI, 201 pp. ISBN 974-633-635-5

The objectives of this research were to investigate the state and problems of teachers in schools in Bangkok Metropolis in using books to build daily experiences, to create additional activities that encourage reading, and their provision of physical environment.

The findings of the research were as follows :

1. Concerning the use of books to build children's daily experiences, the teachers' objective was to stimulate the children's physical, emotional, social, and intellectual development. The books were mainly pictorial and were used during the circle time as part of story telling. After finishing the books, the teachers allowed children to ask questions. The problem was lack of budget to purchase books.

2. Concerning the use of books to create additional activities to stimulate children's interest in books, the teachers' objective was to promote children reading habit. The performed activities were story telling. After finishing the activities, the teachers discussed with the children about advantages of the activities. The problem was the teachers' lack of time to prepare the activities due to their other work responsibility.

3. The adjustment of physical environment to stimulate reading was mainly done by providing enough light and good circulation in the classrooms.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา  
สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย  
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ..... *Don Lam S.*  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *ชัชวาลย์ ฐิตะวิมล*  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข ญักษ์สวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ศรินธร วิริยะสิรินันท์ ที่ได้เป็นผู้แนะนำหัวข้อเรื่องในการทำวิจัยฉบับนี้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภภาพรณ ชยสมบัติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้อิวยาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร และคุณครู อนุบาลโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

งานการวิจัยครั้งนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 4,400 บาท จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มา ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เฝ้าห่วงทุกคนที่ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย รวมทั้งอาจารย์ใหญ่ และคณะครูโรงเรียนเทศบาลวัดศรีมหาธาตุทุกท่าน ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กัลยา จันทร์ประกาย

สารบัญ



หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๘

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	คำจำกัดความในการวิจัย.....	6
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	ความหมายและความสำคัญของหนังสือ.....	10
	ประเภทของหนังสือ.....	13
	ประโยชน์ของหนังสือ.....	21
	การส่งเสริมให้ได้กนิษฐ์รักการอ่านหนังสือ.....	28
	บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้อง.....	32
	การนำหนังสือไปใช้ประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน.....	39
	การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อกระตุ้นความสนใจในการใช้หนังสือ.....	40
	การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	45
	สภาพปัญหาของคนไทยที่ไม่รักการอ่านและการใช้หนังสือ.....	50
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
	การเลือกตัวอย่างประชากร.....	61
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	115
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	115
	สรุปผลการวิจัย.....	118
	อภิปรายผลการวิจัย.....	123
	ข้อเสนอแนะ.....	132
	รายการอ้างอิง.....	133
	ภาคผนวก .....	133
	ภาคผนวก ก.....	139
	ภาคผนวก ข.....	139
	ภาคผนวก ค.....	146
	ภาคผนวก ง.....	154
	ภาคผนวก จ.....	164
	ประวัติผู้เขียน.....	194



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของครูอำนวยการที่ตอบแบบสอบถามและครูอำนวยการ ผู้รับการสัมภาษณ์และสังเกต จำแนกตามเพศและอายุ.....	75
2. จำนวนและร้อยละของครูอำนวยการที่ตอบแบบสอบถามและครูอำนวยการ ผู้รับการสัมภาษณ์และสังเกต จำแนกตามวุฒิการศึกษาและสาขาวิชา.....	77
3. จำนวนและร้อยละของครูอำนวยการที่ตอบแบบสอบถามและครูอำนวยการ ผู้รับการสัมภาษณ์และสังเกต จำแนกตามประสบการณ์.....	78
4. จำนวนและร้อยละของครูอำนวยการที่ตอบแบบสอบถามและครูอำนวยการ ผู้รับการสัมภาษณ์และสังเกต จำแนกตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ.....	79
5. จำนวนและร้อยละของครูอำนวยการที่ตอบแบบสอบถามและครูอำนวยการ ผู้รับการสัมภาษณ์และสังเกต จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรม.....	81
6. จำนวนและร้อยละของครูอำนวยการที่ตอบแบบสอบถามและครูอำนวยการ ผู้รับการสัมภาษณ์และสังเกต จำแนกตามความพึงพอใจในการสอน.....	83
7. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับจุดประสงค์ที่สำคัญในการ ใช้หนังสือประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน.....	84
8. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับประเภทหนังสือที่นำมาใช้ ประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน.....	86
9. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับกิจกรรมที่นำหนังสือมาใช้.....	88
10. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับลักษณะการใช้หนังสือของครู.....	89
11. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติหลังจาก ใช้หนังสือประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน.....	91
12. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมพิเศษ	92
13. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษที่ได้จัดให้กับเด็กอนุบาล	94
14. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติหลังจากจัดกิจกรรมพิเศษ..	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้หนังสือ ประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน.....	96
16. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดกิจกรรมพิเศษ.....	98
17. จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับการใช้หนังสือประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน ของครูที่สอนชั้นอนุบาลที่ได้จากการสังเกต.....	100
18. จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของครูที่สอนชั้นอนุบาล	101
19. จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับการใช้หนังสือประกอบการจัดประสบการณ์ประจำวัน ที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	103
20. จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล เกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือประกอบการจัด ประสบการณ์ประจำวันที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	107
21. จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมพิเศษ เพื่อกระตุ้นความสนใจ ในการใช้หนังสือที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	108
22. จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	107
23. แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการใช้หนังสือประกอบการจัด ประสบการณ์ประจำวัน.....	148
24. แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการใช้หนังสือประกอบการจัดกิจกรรม พิเศษเพื่อกระตุ้นความสนใจในการใช้หนังสือ.....	150
25. แสดงค่าคะแนนรวมในแต่ละข้อ.....	151